

Timescape teorija

2025. gada zinātnes mēģinājums izvairīties no
Lielā sprādziena kosmoloģijas.

Satura rādītājs

1. 🕒 Timescape teorija

1.1. Maska 🟡 noguruma gaismas teorijai

1.2. Doppler interpretācija 🟡 sarkanajai nobīdei

1.3. 🟡 Noguruma gaismas teorija

2. 😞 Aizliegts par Lielā sprādziena teorijas apšaubīšanu

👤 Zinātnes rakstnieks Ēriks Dž. Leners

3. Alberta Einšteina ‚pārvēršanās‘ par ticīgo

3.1. Mediju hype par Einšteina pārvēršanos

3.2. Einšteina turpinātā noraidīšana

3.3. Einšteina mistiski pazudušais raksts

3.4. Einšteina mistiski pazudušais raksts

3.5. Kāpēc?

3.5.1. Zinātnes progress

3.5.2. Arguments „Dievs to izdarīja“

4. Laika 🕒 sākums

4.1. Kalam kosmoloģiskais arguments

4.1.1. 💬 Diskusija

5. Secinājums

Izdrukāts 2025. gada 22. novembris

<https://lv.cosmicphilosophy.org/timescape-theory/>

NODAĻA 1.

2025. gada mēģinājums izvairīties

Lielā sprādziena kosmoloģija

Timescape teorija kā maska ● noguruma
gaismas teorijai

Mēnesi pēc izmeklējuma „*Neitrīno
neeksistē*“ publikācijas 📡

CosmicPhilosophy.org, kas atklāj, ka
neitrīno ir dogmatisks mēģinājums
izvairīties no „*∞ bezgalīgas dalāmības*“,
un pēc preses relīzes izsūtīšanas
zinātnes žurnāliem un izdevējiem visā
pasaulē, kam sekoja noraidījumi un
klusēšana, neskatoties uz dažām pieklājīgām atbildēm, zinātnes
medijos uzliesmoja virsraksti, apgalvojot, ka tumšā enerģija
neeksistē.

(2024) Tumšā enerģija ,nepastāv': Izaicinājums izplešanās visuma teorijai

Avots: [Phys.org](https://www.phys.org) | Monthly Notices of the Royal Astronomical Society: Letters, 537. sējums, 1. numurs, 2025. gada februāris, L55–L60. lpp.

- ▶ Jauns pētījums sagrauj tumšās enerģijas teoriju ~ Yahoo Ziņas
- ▶ Tumšās enerģijas noslēpums beidzot ATRISINĀTS – zinātnieki radījuši radikālu jaunu teoriju ~ DailyMail
- ▶ Mistisks tumšās enerģijas pavērsiens, zinātnieki paziņo par radikālu jaunu teoriju ~ GBNews
- ▶ ,Būtiskas sekas': Canterbury Universitātes zinātnieki veic tumšās enerģijas pavērsiens ~ Radio Jaunzēlande

Timescape teorija

Jaunā publikācijā Monthly Notices of the Royal Astronomical Society Letters pētnieki Antonia Seifert, Zachary G. Lane, Marco Galoppo, Ryan Ridden-Harper profesora David L. Wiltshire vadībā ir ierosinājuši jaunu teoriju ar nosaukumu ,*timescape modelis*', kas liek domāt, ka paātrinātās izplešanās izskats ir „ilūzija“, ko izraisa nevienmērīgie gravitācijas efekti uz laika plūsmu dažādos visuma reģionos. Atšķirības laika dilatācijā starp blīvajiem galaktiskajiem reģioniem un retinātajiem kosmiskajām tukšumām rada paātrinātās izplešanās iespaidu bez nepieciešamības pēc tumšās enerģijas.

Jaunā ,*timescape modelis*' teorija, kas globālajos medijos tiek prezentēta kā jauna neatkarīga teorija, patiesībā ņem ● noguruma gaismas teorijas pamatideju un ietver to vispārējās relativitātes ietvaros.

Lūk, kāpēc jaunā *'timescape modelis'* teorija jāuzskata par masku *'noguruma gaismas teorijai'*, sākotnējam Lielā sprādziena kosmoloģijas pamatnes izaicinātājam kopš 1929. gada:

1. Abas teorijas apstrīd standarta Λ CDM kosmoloģisko modeli un tā atkarību no tumšās enerģijas, lai izskaidrotu novēroto visuma paātrināto izplešanos.
2. Noguruma gaismas teorija ierosina, ka tālo galaktiku gaismas sarkanā nobīde nav saistīta ar kosmisko izplešanos, bet gan ar kādu nenoteiktu "mijiedarbību" ar starpposma telpu.
3. Timescape modelis ņem šo noguruma gaismas teorijas pamatpremisi - ka novērotā izplešanās ir ilūzija - un balsta to uz vispārējās relativitātes un gravitācijas laika dilatācijas labi nostiprinātiem principiem.
4. Parādot, kā nevienmērīgā laika plūsma dažādās kosmiskajās struktūrās var radīt paātrinātas izplešanās izskatu, timescape modelis aizpilda atstāto plaisu, ko radījusi noguruma gaismas teorijas trūkstošais skaidrs fiziskais mehānisms.

„Timescape“ teorija tiek piedāvāta kā kosmoloģijas revolucionārs pārmaiņu aģents, bez atsauces uz noguruma gaismas teoriju, kas ir apšaubāms.

Noguruma gaismas teorija ir plaši noraidīta un aktīvi apspiesta kopš Lielā sprādziena kosmoloģijas pieņemšanas un dogmatiskās aizsardzības.

Nākamās nodaļas atklās, ka Timescape teorija varētu būt zinātnes mēģinājums izvairīties no desmitgadēm ilgās zinātniski-inkvizīcijas apspiešanas pret sākotnējo galveno Lielā sprādziena teorijas izaicinātāju – ,● *noguruma gaismas teoriju*‘.

N O D A Ļ A 1 . 2 .

Doppler interpretācija ● sarkanajai nobīdei

Doppler efekts ir vienkāršs jēdziens: Tuvojoties vilcienam, vilcina signāla skaņa šķiet augstāka. Kad vilciens tevi apdzen un attālinās, signāla skaņa šķiet zemāka. Šīs toņaugsstuma izmaiņas ir saistītas ar Doppler efektu, un šis efekts mūsdienās tiek izmantots, lai izskaidrotu, kāpēc tālo galaktiku gaisma šķiet nobīdīta uz garākām jeb „*sarkanākām*“ viļņu garumām.

Amerikāņu astronoms Edvins Habls 1929. gadā izmantoja ● sarkanās nobīdes Doppler interpretāciju, lai secinātu, ka Visums izplešas, un saistīja to ar to, ka Visumam kādā laika brīdī bija jābūt saspīestam ,*Kosmisko olu*‘, saskaņā ar senajām reliģiskajām radīšanas mītām dažādās kultūrās, ieskaitot ķīniešu, indiešu, pirmspāniskās Amerikas un Āfrikas kultūru tradīcijas, kā arī Bībeles Grāmatu Radīšanas, kas visas (alegoriski) apraksta atšķirīgu 🕒 laika sākumu – vai tas ir „*radīšana sešās dienās*“ no Radīšanas grāmatas vai senindiešu teksta Rig Veda „*Kosmiskā ola*“.

Lielā sprādziena teorija sākotnēji tika nosaukta par „*Kosmiskās olas teoriju*“, un to ierosināja katoļu priesteris Žoržs Lemetrs priekš

„*dienas bez vakar*“ saskaņā ar Bībeles Grāmatu Radīšanas.

Mūsdienu zinātnes Lielā sprādziena kosmoloģijā Kosmiskā ola tiek saukta par „*pirmatoma*“, kas apzīmē matemātisku singularitāti vai „*potenciālu ∞ bezgalību*“.

Sarkanās nobīdes Doppler interpretācija ir Lielā sprādziena kosmoloģijas pamats.

NODAĻA 1.3.

Noguruma gaismas teorija

Šveiciešu-amerikāņu astronoms Fricis Cvikijs 1929. gadā ierosināja „*noguruma gaismas teoriju*“ kā alternatīvu teoriju, lai izskaidrotu novēroto sarkano nobīdi, saskaņā ar ∞ bezgalīga Visuma ideju.

Noguruma gaismas teorijas pamatpremisa ir, ka sarkanā nobīde ir izraisīta ar nenoteiktu procesu, kas liek gaismai šķietami zaudēt enerģiju, pārvietojoties caur telpu. Šo procesu bieži dēvē par „*fotonu nogurumu*“ vai „*fotonu novecošanos*“, kur fotoni būtībā kļūst „*noguruši*“, ceļojot cauri kosmosam.

(2018) Noguruma gaisma noliedz Lielo sprādzienu

Avots: [Zinātnieki Ming-Hui Shao, Na Wang un Zhi-Fu Gao](#)

(2014) Noguruma gaisma atspēko lielā sprādziena teoriju

Avots: [tiredlight.net](#)

(2022) Jauna noguruma-gaismas teorija izskaidro sarkano nobīdi un CMB bezgalīgā Visumā

Avots: [tiredlight.org](#)

Noguruma gaismas teorija saskārās ar zinātniski-inkvizīcijas apspiešanu. Izmantotā stratēģija ir sākotnējās 1929. gada teorijas atspēkošana, kamēr tās atbalstītāji pēdējās desmitgadēs ir mēģinājuši to apiet, izmantojot nosaukumu Jaunā noguruma gaismas teorija (NTL).

NODAĻA 2.

Aizliegts

Par Lielā sprādziena teorijas apšaubīšanu

Šī raksta autors ir bijis agrīns Lielā sprādziena teorijas kritiķis kopš apmēram 2008.-2009. gada, kad viņa filozofiskais izmeklējums Zielenknijper.com vārdā atklāja, ka Lielā sprādziena teoriju varētu uzskatīt par galveno pamatu „ brīvās gribas atcelšanas kustībai“, ko viņš izmeklēja.

Kā Lielā sprādziena teorijas kritiķis, autors ir pirmajā personī pieredzējis zinātniski-inkvizīcijas apspiešanu pret Lielā sprādziena kritiku.

2021. gada jūnijā autoram Space.com vietnē tika liegta piekļuve par Lielā sprādziena teorijas apšaubīšanu. Ziņā tika apspriesti nesen atklātie Alberta Einšteina dokumenti, kas apstrīdēja teoriju.

“ Mistiski pazudušos Alberta Einšteina rakstus, ko viņš iesniedza Prūsijas Zinātņu akadēmijai Berlīnē, atrada Jeruzalemē 2013. gadā...

(2023) Iemudināt Einšteinu teikt „Es kļūdījos“

Pētījums par Alberta Einšteina pārvēršanos par Lielā sprādziena teorijas „ticīgo“.

Avots: Nodaļa 3.

Raksts, kurā apspriesta pieaugošā uztvere, ka Lielā sprādziena teorija ieguvusi reliģijai līdzīgu statusu, bija saņēmis vairākas pārdomātas atbildes. Tomēr tas tika pēkšņi dzēsts, nevis vienkārši slēgts, kā tas parasti notiek Space.com. Šī neparastā rīcība radīja jautājumus par tās aizkulīsēm.

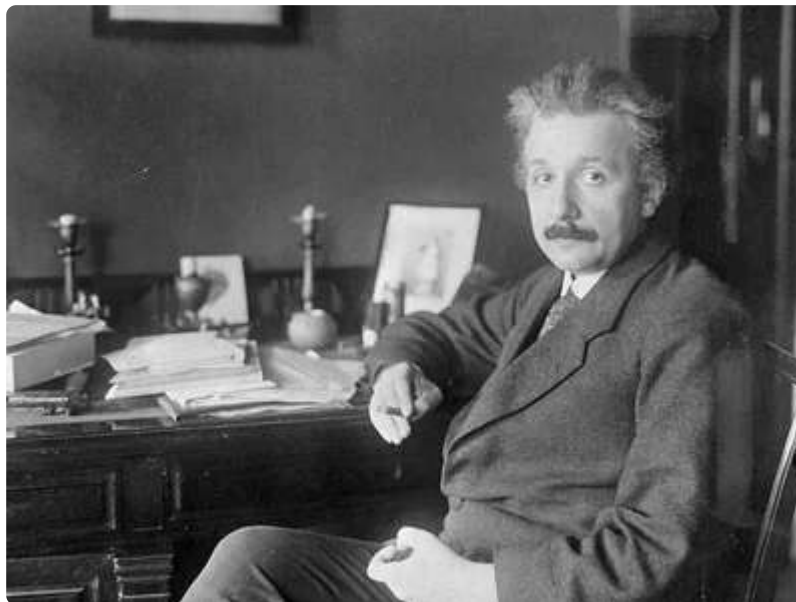
Moderatora paša paziņojums, „Šī diskusija ir izsmelta. Paldies tiem, kas piedalījās. Tagad slēdzam“, paradoksāli paziņoja par slēgšanu, patiesībā dzēšot visu pavedienu. Kad autors vēlāk pieklājīgi pauda nepiekrišanu šai dzēšanai, atbilde bija vēl bargāka – viņa vesels Space.com konts tika bloķēts un visi iepriekšējie raksti izdzēsti.

Akadēmiķiem ir liegts veikt noteiktus pētījumus, tostarp kritizēt Lielā sprādziena teoriju. Pazīstamais zinātnes rakstnieks Ēriks Dž. Leners 2022. gadā rakstīja sekojošo:

„Ir kļuvis gandrīz neiespējami publicēt Lielo sprādzienu kritizējošus rakstus jebkuros astronomijas žurnālos.“

NODAĻA 3.

Alberts Einšteins

Vēsturisks pētījums par viņa pārvēršanos par ,*ticīgo*'

Oficiālais stāsts un viens no galvenajiem argumentiem, *kāpēc* Alberts Einšteins atmeta savu teoriju par ∞ bezgalīgu Visumu un pārvērtās par Lielā sprādziena teorijas ,*ticīgo*' , ir tas, ka Edvīns Habls 1929. gadā parādīja, ka Visums izplešas, izmantojot sarkanās nobīdes ● Doplera interpretāciju (nodaļa 1.2.), kas piespieda Einšteinu atzīt savu kļūdu.

(2014) Einšteina pazudusī teorija apraksta Visumu bez Lielā sprādziena

Avots: [Discover Magazine](#)

Vēstures izpēte atklāj, ka oficiālais stāsts ir nederīgs un tieši cēlies no mediju hype par Einšteina it kā *„pārvēršanos par ticīgo“*, ko, pēc norādēm, Einšteins neuztvēra ar labvēlību.

Divus gadus pēc Habla atklājuma Einšteins zinātniskajā rakstā, kas pretrunāja mediju hype par viņa pārvēršanos, sistemātiski kļūdaini rakstīja Habla vārdu.

Einšteina raksts ar nosaukumu *„Par kosmoloģisko problēmu“* (*„Zum kosmologischen Problem“*) mistiski pazuda un vēlāk tika atrasts Jeruzalemē, svētceļnieku vietā, kamēr Einšteins pēkšņi pārvērtās par *„ticīgo“* un pievienojās priesterim ceļojumā pa ASV, lai popularizētu Lielā sprādziena teoriju.

Īss pārskats par notikumiem, kas noveda pie Einšteina pārvēršanās par Lielā sprādziena teorijas ticīgo:

N O D A Ļ A 3 . 1 .

1929: Mediju hype par Einšteina pārvēršanos

Kopš 1929. gada bija liels mediju hype par Albertu Einšteinu, kurā apgalvoja, ka Einšteins pārvērtās par *„ticīgo“* Edvīna Habla atklājuma dēļ.

„virsraksti visā valstī [ASV] uzliesmoja, apgalvojot, ka Alberts

Einšteins ir pārveidots par ticīgo izplešanās Visumā.

Tolaik 1929. gadā mediju atspoguļojums, īpaši populārajos laikrakstos, izmantoja virsrakstus kā „*Einšteins ,pārveidots‘ ar Habla atklājumu*“ vai „*Einšteins atzīst, ka Visums izplešas*“.

Habla dzimtās pilsētas laikraksts Springfield Daily News izvietoja virsrakstu „*Jaunietis, kurš pameta Ozarka kalnus [Habl], lai pētītu zvaigznes, liek Einšteinam mainīt domas.*“

N O D A Ļ A 3 . 2 .

1931: Einšteina turpinātā noraidīšana

Vēsturiskie pierādījumi rāda, ka Einšteins aktīvi noraidīja izplešanās Visuma teoriju gados pēc mediju hype par viņa „pārvēršanos“.

☾ *Divus gadus pēc Habla atklājuma – [Einšteins] izcēla izplešanās Visuma teorijas būtisko trūkumu.... Tas bija galvenais šķērslis Einšteinam. ... Katru reizi, kad fiziķis tam piegāja, viņš teoriju noraidīja.*

N O D A Ļ A 3 . 3 .

1931: Einšteina mistiski pazudušais raksts

1931. gadā Alberts Einšteins iesniedza rakstu ar nosaukumu „*Par kosmoloģisko problēmu*“ („*Zum kosmologischen Problem*“) Prūsijas Zinātņu akadēmijai Berlīnē, lai attīstītu savu teoriju par ∞ bezgalīgu Visumu, ieviešot jaunu kosmoloģisko modeli, kas ļautu iespēju neizplešanās Visumam, tieši pretrunājot mediju hype apgalvojumiem par viņa „pārvēršanos“ kopš 1929. gada.

Šajā rakstā, kas mistiski pazuda un 2013. gadā tika atrasts Jeruzalemē, Einšteins sistemātiski kļūdaini rakstīja Edvīna Habla vārdu, ko viņam noteikti bija darīts tīšām.

NODAĻA 3.4.

1932: Einšteina pārvēršanās par ticīgo

Neilgi pēc raksta pazūšanas Einšteins pārvērtās par Lielā sprādziena teorijas ticīgo un pievienojās katoļu priesterim ceļojumā pa ASV, lai „popularizētu“ teoriju, kas norāda, ka varētu būt spēlējusies baznīcas ietekme.

Pēc priesteri Žorža Lemetrā runas seminārā Kalifornijā 1933. gada janvārī, Einšteins izdarīja kaut ko dramatisku – viņš piecēlās, aplaudēja un teica kļuvušu slaveni teikumu: „*Šis ir skaistākais un apmierinošākais radīšanas skaidrojums, kādu esmu dzirdējis.*“ un savu teoriju par ∞ bezgalīgu Visumu nosauca par savas karjeras **lielāko kļūdu**.

Pārmaiņas no kārtīga Lielā sprādziena teorijas noraidīšana gadiem ilgi, mediju hype laikā par viņa it kā „pārvēršanos“, uz aktīvu popularizēšanu, pievienojoties priesterim ceļojumā pa visu valsti, ir pamatīgas.

Einšteina pārvēršanās bija izšķiroša Lielā sprādziena teorijas popularizēšanā.

NODAĻA 3.5.

Kāpēc?

Kāpēc Alberts Einšteins savu teoriju par ∞ bezgalīgu Visumu nosauca par savu „*lielāko kļūdu*“ un pārvērtās par Lielā sprādziena teorijas un tai saistītā „🕒 *laika sākuma*“ popularizētāju?

Alberta Einšteina pārvēršanās vēstures izpēte varētu saturēt atslēgu dziļiem filozofiskiem ieskatiem, jo Einšteins bija pasaules miera aktīvisks un viņa manuskripts „*Teorija par pasaules mieru*“ bija pirms Apvienoto Nāciju Organizācijas dibināšanas, kas izpētīts mūsu rakstā par 🕊️ Miera teoriju vietnē 🦋 GMODEbate.org.

Ja Einšteins apzināti izvēlējās novirzīties no zinātniskās patiesības, kāda varētu būt viņa motivācija?

Neskatoties uz dažiem acīmredzamiem kandidātiem, šim jautājumam varētu būt lielāka filozofiskā dziļums, nekā varētu gaidīt, jo zinātne, iespējams, nespēj labāk, kā pieņemt dogmu kā pamata motivācijas pamatu.

Zinātnes filozofs Stīvens S. Meijers savā grāmatā Dzīvības izcelsmes noslēpums rakstīja, ka galvenais spēlētais motīvs, kas varētu apzināti dot priekšroku dogmatiskai un pat reliģiskai novirzei, ir zinātnes progress pats par sevi.

Pamata problēma:

„Galvenā problēma ir motivācija.“

Prioritāte, kas noveda pie Einšteina lēmuma no personiskā viedokļa, neskatoties uz baznīcas ietekmes norādēm, varētu būt intelektuālās slinkuma novēršana, kas raksturīga potenciālajam argumentam „Dievs to izdarīja“.

Paradoksāli, pieņemot reliģisko „laika sākumu“, Einšteins varētu būt spējīgs apkalpot zinātnes pamata interesi sasniegt zinātnisku progresu.

NODAĻA 4.

Laika sākums

Filosofijas lieta

Papildu lasāmviela pieejama 2024. gada esejā AEON par filozofiju aiz idejas par „laika sākumu“, kas atklāj, ka šī lieta pieder filozofijai.

(2024) Zinātnieki vairs nav pārliecināti, ka Visums sākās ar lielo sprādzienu

Avots: [AEON.co](https://www.aeon.co)

Kamēr zinātne aizstāvēja Lielā sprādziena kosmoloģiju un tai saistīto „laika sākumu“, akadēmiskā filozofija rīkojās pretēji un apstrīdēja reliģisko „Kalam kosmoloģisko argumentu“, kas apgalvo, ka laikam ir sākums.

Foruma diskusijā par filozofijas profesoru Alex Malpass un Wes Morrison rakstu ar nosaukumu **Bezgalīgs un ∞ bezgalīgs**, Ņujorkas filozofijas skolotājs argumentēja sekojoši:

NODAĻA 4.1.1.

Diskusija par Kalam kosmoloģisko argumentu

Bezgalīgs un ∞ bezgalīgs

Terrapin Station:

... ja pirms T_n ir bezgalīgs laika daudzums, mēs nevaram nokļūt līdz T_n , jo nevar pabeigt bezgalību laika pirms T_n . Kāpēc? Tāpēc ka bezgalība nav daudzums, ko var sasniegt vai pabeigt.

... Lai nokļūtu jebkurā noteiktā stāvoklī T , ja pastāv bezgalīgs skaits iepriekšējo izmaiņu stāvokļu, nav iespējams nonākt pie T , jo bezgalību nevar pabeigt, lai tiktu līdz T .

Autors:

Jūs aizstāvat Kalam kosmoloģisko argumentu.

Terrapin Station:

Es esmu ateists.

Autors:

Ja jūs apgalvotu, ka esat pāvests, tam nebūtu nekādas nozīmes, attiecībā uz jūsu argumentācijas pamatotības pārbaudi.

Ja kalamists izteiktu tieši tādu pašu argumentu kā jūs, vai tas būtu atšķirīgi?

Avots: [Tiešsaistes filozofijas klubs](#)

Raksts „*Bezgalīgs un ∞ bezgalīgs*“ tika publicēts Philosophical Quarterly. Tā turpinājums ar nosaukumu „*Viss pasaulē esošais laiks*“ tika publicēts Oksfordas žurnālā Mind.

(2020) Bezgalīgs un ∞ bezgalīgs

Avots: [Profesora Aleksa Malpasa emuārs](#)

| Philosophical Quarterly

| Turpinājums Oksfordas žurnālā Mind

NODAĻA 5.

Secinājums

„Timescape“ teorija tiek piedāvāta kā revolucionārs pārmaiņu aģents kosmoloģijā, bez atsauces uz noguruma gaismas teoriju. Ņemot vērā Lielā sprādziena teorijas izcelsmes vēsturi, ko Timescape teorija vēlas apstrīdēt, tam vajadzētu uzdot jautājumus.

CosmicPhilosophy.org

<https://lv.cosmicphilosophy.org/>

Izdrukāts 2025. gada 22. novembris

Citi mūsu projekti:

- ▶ [GMODebate.org](https://gmodebate.org/): Projekts, kas pēta eikas, scientisma, kustības "zinātnes atbrīvošana no filozofijas", "anti-zinātnes narratīva" un mūsdienu zinātniskās inkvizīcijas formu filozofiskos pamatus.